

Delite: NEM tudom in melyik volt ebb
"Melyik disöbb melyik nagyobb..."

Poth Kálmán

VIII.

A hű hitvesek.

I. Elbeszélés:

„Hova mész, hova mész Eredes György jó uram?“

- Kokogja Bors Anna asszony szonora van. -

„Enek éjszakáját ugyan mire tartod,

Hogy most sem tessed le pilenni a kardot?“

„Edes szép, kegyesem, drága rózsaszálom!

Térj a hajlékba, hogy harmat meg ne szülljön,

Szello meg ne fújjon, a dér meg ne lepjén:

Nekem a pogányra, harczba kell sietnem:

Alsík jó vitézi taborozva várnak.

Hogy vezessem in a pusztító tatárra.

Ha megy a vitéz, a vöröre küssék el?!

Tól szablat eresz rá a jó löfő-székely.

Szabok paripaja egyszerbe vadítat,

Hol egy tűz pillánsol lában a Mitásnak.

Hol a tűz pillánsol lában a Mitásnak.

Hangzik a seregnék rémletes rajzásá.

Ást beszéli a raj: hogy az ifjú kérnek

Gyászhirrel rakhattan visszaírókörök:

Látták ott Ksögödnél a Kisvár-torony-ból

A tatár sereg mint dül, pusztít, hogy rombol.

Hát a mit halando szeme, meg nem láthat?

Mire nappal borít a füst éjjelástat,

Miről hirt az őtnak véres habja, ha ezt,

S a habokban uszó szép fehér halottak

Néma ajkakkal, rémesen regélnek:

- Szíkeráit kioltván amilyi szép reménynek!...

„Vérert vér fizesset!“ zúg az éjszakában

És megindul a had Érdes György nyomában.

Mint kik bucsújáni s nem csatába mennek.

A szíkely vitézek csalossnát seregnék.

Igy hisérik a szent kásklókat, horesztet:
Mit haragod, uram! mireünk eszettet,
Vedd el, oh nagy Isten! büntetésed, hónunk!
Add vissza, mi áldott, csendes békességeink!"
A své messe hordja a családokna hangot,
Felkelnek reá a félrevert harangok.

II

Mirintha minden szörnye, réme a pokolnak
Összegyűlve mind ex éjszakába volna.
Mit halálra rémült hétközel teremthet
Étekül a konfíciának, - öröletnek:
Harcba induló had szörnyükködve látja,
Mint ég északon az ég sötét palástja.
A. A sinak lehet csak ilyen északfönye
Es a halászlónak ily tüör, reménye! /
Jön a légben úsznak a sötét pilenték,
Hogy a búzateim, Nagymesőt" belejjeik:
Mirintha a sötétség fölladóna szíjjel,
Spelyhettek szakadna a rimánkos éjjel:
Sürűn hull a földre a fekete polypa -
A. Ilyen havasi van talán a pokolba? /
Es a szurzavarból a zajmessze hallik,
Az éles sikoltás vélőig nyilallik.
Egy-egy bús menekvő fut az éjszakába,
Hej, de árulójá lesz a lángok árja;
A kegyetlen rablónyomdokába rágtat:
Smegyilkolja egysik árny a másik árnyat.
Szakító ugy kimultak a veres tusában,
- Ezen tébolyító, öriült, vad fitásban -
A holtak se mentek már az üldözéstől:
Mesze hengerednek haláluk helyétől;
Lerugdossa öket bércekk oldaláról
A tatar, sutánok kiált halottaval:
A híket eis öök meg, sirban sem gihennék,
Oszak a halottak orságán til mennek!

Adekké én nekik a sivatag is dolgot,
Hogy még ott se legyen megodalmuk boldog!"

(1) Se szegény halattak irigyelek lehetnek
Arra, akit otthon széjén eltemetnek.

Ilyen rossz a szív, lelke a tatárrak.
De e gyilkolás, e rablás még csak árnyak;
Nagyobb bűnös annál, ki e népet üzi
Sokkal, aki ezt még nem torolja, turi.
Nem az ellenséget lesik a labancok,
De a megodalmat mega zsidós honosat.
Rabutin, - kiől a püldörőt mondja:
„Rabba töm! bennünket ideben a honban,
Hinek a tatárral hinek állni szembe, -
Ott feszedes, mulat most is Nagy-Szebenbe;
S mi a rossz, rokonval szív, lelke bételt.
Elpusztulni hagyja keleten a székelyt.
Készakarva nem myjt segélyt: azt akarja
Legyen csorba, bina e néjo hűi harja,
Hogy, ha még körülne egy hős fejedelme,
Ne myjthasson annak többi segedelmet:
Hogy ne adjon Erdély, a szabadonág földje
Megpróbálni annak talpalatnyi zöldet,
Hinek a harciért vivi, fényes kardot
Eltori kerében a nagyscámi zsarnok...
Búszke úr! hűiba luxigtad el harádat,
Nem ölöd ki itten a szabadonigvágyat!
A magasba felvitt ámbár életprályával,
E bérce koszorultat nem teszed lapulylja:
Ott morednak arok szabadon, morenen
Elenek hadiával megkiborni hősen;
S mint szíkkák az ércet, a haras latkójára
Csont honoselmet sivében mezuja!..

III.

A szögödi szorast ab-csik álla végig.
Visszafordítmá ö a tenger vizét is
Harjában, szivében oly erő tanyázik
Elmújében meg a tanács sem hiányzik.

De e perverbén mégis a hős karja gyöngé,
Császros látománytól szeme lábbad könybe...
Mivel lett haszaja? hol van bűske népe,
Mely sok irben állott vihar, néz elébe?
A családi szentély - imre, - szentcsónka!
Szür erény tapasza durva sárba' párba,
Hannado' romokban a sok drágta fészek,
Melyben tegnapi élet és öröm tönkörett!
A templom se szent műs, fegyver meggijelárta
Övéin szent kövén a hívőket raktara,
Sikl reményt keresni csarnokiabá lejték,
- Hogy tűrhetse el ott ég, ily nagy szörnyű vélhet? -
A torony mered fel még csupán az égre:
Borult hiv talán a gyilkosok fejére?
Vagy csak azt mutatja: hova, merre tüntek,
Sikl szavára egyszer szentélyébe gyülték...
Hogy a fájdalomtól keble megvan utca,
Nem hanyál a szírelgy ifja és tegérre:
Fellegkint szakadt le a sok körje, dárda
A reá örönlő ellenség hadára.
Van ki a tatárt ^{príci} gyenge fürek
S karráját akasztja a „butyafejérök”
S hárát enyére is hull - addig nem pihen meg,
Míg nem vég belőle legalább egy rendet.
S valakit haszaja ile megtalálhat,
Nem lesz dolga solia arral a halásnak.
Mert dologra termott e néjs a csataiban
Erőssé növelték a szülői házban:
Nyilával kellett a henyert lelöjje.
Még gyermek korában, úgy evett felölle.
/: Mivel az hár étele, míg aki kimerhet:
Harcit is nevezte henyert, „kingernek”. :/
A vészes csatának lobogó tüzében
Térfilélek száll az asszonyok orivébe,
S kik a szitlóormok mögé menekültek,
A védő" seregnék most közé vegyülnek

Forgatván körében, ki fejsejt, ki nyársat
A halálra szerrutt, ki ki élettársat,
Hogy a tulvilágban hisz ott is van élet-
A győzöt uralka a legyőzött lélek.
És a vésztüvöltő férfiak sordában
Ott vir, küzd az asszony szörnyű báratában;
Hon a szent porába intébbontja véret,
Mintsem a pogánynak tárja dorva kényét.
Sok ampa kicsinyét bákkerebe fogja,
Jobbjával csiklóhat gördít a scorosba.
Egyik karja áldás, másik gyilkos fejevet,
A jó szély asszony arért, asszony embert.”
Sikr egy pillanteistől perelnek halálra,
Tárt karral rohamnak mostan a tatárra,
Gyenge ifjú szürke, sejte szély leánykák
És egy öleléssel a halokba raintják
A bősz, vérre szemjast, a vad marhalózot.
Megtölítik halattal a sejte, esendes Oltot.

IV

Szent-Simon hatalmán esendes, még az éjjel:
Ki gondolna ott most viharral, vesrélytel? –
Mitől töre faluhuk védik hősök karjai:
A tanya, gyermek álmát semmi sem ravarja.
– Párniként óhajtják; nem lehetnek előren,
Eltárodtek ők a szántásban, vetésben;
Mit meg vir a férje távol, hős csatákat:
Oly aprony vezeti, hinn a gondoságot. –
Tisztta örtudattal, esendesen pihennek.
Oly álom tündére lehozzák a mennyet,
S rózsás fellegekre felemelve őket,
Ufeszse elviszi a gyászot a szennedőket:
Ufeszse, más világba, az örömkönyvhez,
Hol vedőt találhat minden övezet, árvai;
Hol naposugár helyett az örön világol,
Boldogság jahad az Isten mosolyából,
Hol az üdvözültek örömkönyvet simat,
Mitől itt a földön lát, remény kinyilnat.

C. A csillag se más tan odafenn az égen,
Mint egy-egy örömkörnyezetükkel, szemében? /
Nincsen ott viszony, a lélek csupa jóság:
Rétegben foly az örökkévalóság.
Csak egy nem jelenhet, csak egy apróbb elter;
Nagy gondok esztárnak szerető szívén.
Mindennedvessével csalogatja bátor
A déjálmunkára, horva megse párta:
Hivsz mit erre, néki a fényes mennyisége is,
Ha itt hívu hagyni szíve üdvösségeit?
Nem láthatva ott fenn köze fényes arcát,
Sokkolói lehetsz néki a memmország.
— Mert a menny nem ott van a csillagos égbőr,
De a hű szeretők szíve, köreiben! —
Gondolói Bors Anna és ki tudja? hányor
Tekintett az éjhez a szellős tornácról:
Mintha feleletet bíz gondolataira
A sötét, kietlen éjszakától várna.
Míg így törökölök hosszan magában
Fénytenger terült el a magyláthatáron.
— Ián e szép szemekbe az éj néni szégyel
És arról pírult úgy északon az éj el.
Vagy haragra lobbant, hogy enő szemében
Sürűbb a sötétség, mint a vörös éjben? —
Nem volt a pirosság se harag, se szégyen,
Mi oly nagy barádát húrott a sötéten:
Tennebb hárrom falu templom lánggal égett,
Ahol akarta itt e szörnyű fényességet.
Bálványként tekinte a távolba Anna,
Kol utca szíjoraiak eg felé rohannak,
Hallói a menetvölök rémes dobozását.
Mint mitről a folyó átszakítja goltját,
Söpöröllelkerben ádék szélviharral
Örült tombolással a rónára nyargal;
Vagy midőn az éj zeng a távolban morafilé:
A nagy harceri zúgás vadul összerajlik.
És e tűrvilágánál a bús éji rémek
Rideg virágokból egysig felkelnek,

Sa merenyő előtt sorban elvonultak:
A jövő gyengítette a virágos multat,
Öt volt a reménynyel szembe a csalódás
Hát mellett a véget ellen zúgolódás.
Óh de mindenek közt a haranak képe
Volt a legsötétebb, hogy eleje leje!
E busz látományon Endoni mit érrett,
Kincs széles címlábi, kerajtolni kérhet.
A rabolga vilma sem olyan kereszes,
Mit a durva hajcsás korlátozával elmentse,
Mint a honleánynak tudni, hogy haraja
Mely imánt orabab volt: szolgáné tanyája.
Hátha gondolatja enyorszira téved:
Arra a lelkétől leltedzett reményre!
Bűjöt selyma röve felül nem mutatja
Az elkarhurrottak öök kíműdötje.
Mug így merre bámult a jövő hődebe,
S fején kálmákat sürűbbet földébe.
Aki ejről a scélénk remesen csilorgott
— Szármányain ex is tám. rablásról tart hardott? —
Így e vörösen rózsa a tettvagy fellérett,
Senni kört, ne érje éhesen a véget...
Mit tehetne asszonys a tettvagy oravára,
Himkéjén áll még hite sítlavára?
Egy feszület előtt burgón, térdre esel,
Isten ingalmához az útat keresete:
Tmait húlde egebe a végénk harárt,
Térje életeiről, végre önmagáról.
Aztán — a körortet hét harébe véve —
Betért a falunak minden seregletébe
Így körébe gyűjté art a gyenge népet,
Mely a veszharagra álmából felébreadt;
— Mert a nagy harangot a mélyszínes éjben
Königeti az orkán, pármos bálkerével. —
Ekkor a seregnék lön bátor vezére,
Mint a férfi-hadnák délevezetője, fénje;
S mielőn jobb harében verébrárdot forgat,
A mi gyilkold-szer, minden összehordat.

Dolgozott a pirosoromlyós apraja, nagyja
A tőlén keresztől kissé visszahagyta,
Majd meg-térde hullva a temetőlompiacsra-
Tmákkorva kissül a védelmi hárorra.

V.

Fut már a honvédo sereg szentkorvár...
Hirt sebe le nem hív örökre a porba,
Sürű rengetegben elrejtett völgyük.
Vörös rítájra a türvész világít
E hirtsegéb cses kört áldás lesz az átak:
Bejö, hogy világít ott len a csarrátrák!
Sítékonys világít meg ne is megáldja,
Kincsek bennéhunyad minden gyordaságára...
Enyő hárctetők, most a füzőszemében
Sílágotó tornyok, tenger höregében,
Hogy a vakkötésekben ejtett finycsapáson
A szegény hajótör részbe jutni lássan.
Ix örölt rohanás nem esik kiiba,
Mugya a pokol fut a szélely mormiba!'
A napsugarak nem ülök a sötétet,
Mint e durva györök, a legyörött népet:
Försült virébekint szivuldarva járnak
Kéma, svátlán ajkukkal, mint a siri kínzák.
Kím, használ az ima, mit semér az átok;
Lidérök finy, és az a vész testvérek, barátok!
Szikr egy arrycoport az ítfélen élhet,
Kíno annak orivében maradásra várunk.
Sohat e vadkúdra addig üldöz, herget,
Míg ledobja telje magáról a terhet
S felrégül: mint tűrk a magasba rúnyal,
Hogyha pessenyt futni nem bír az oázisra,
Sonnán a magasból őrömörökös nézi
Rideg árnyékát ez mily likegési.
Más, hogy ellenének ne jussan horébe -
Gyilkot maradt tulajdon, dobozó orivébe:
A kiamlatt vérből serleadt az Olt mentén
Cs a gyógyerdők, víz, melynek neve: "Szent-vér."

- Szent vér hullá, itt el, hősök draíga vire!
○ Mandj áldást uraknak, öröcid, nevére!... -
Hát ott, a hegyformán magában himarjal?
Mintha versenye a kobor viharral:
Paripája vágta bérben sziklán végez.
- Táliamegsem állna a csillagok égig? -
○ Mintha gardaijival, ürengetet virne
Hős Csaba verének, Hadak rítójára innent:
Úgy ragadja a meir egypte fellegek - fellegek
Öda, hol részletük a villámok felleg.
- Óról tessed te érő, draíga, ~~szedves~~^{hexes} állat
Vidd el meszel földre vöröző gardádot! -
Óddig vitte lóva, miig hirt az éjből.
Hej, kiért ve éjből de nem a veredlyből!
Hogy a hegycsúcson tiltasáni ki megyen?
- Névet emlegettettem, immár scinte scigyer! -
Rémült seregetől egzig elhagyattan
Most a gyászszexere landa lyyörz az ottan.
Lasmányan, Mitáván bujdosik lejával,
Szellők játszodnak vilált scüghajival,
Ótra sorra felett, még a fák is sirnák:
Gyönge sígovitról hamatkezék hullnak.
Hogy ne legyen olyan, sörnyű árvásiga,
Meg megéleli a tölgynek remes síga.
Sohajt horomja a virágos pelyánek
Miig elebekrajlonga menekülőnek;
Bársany-moha valja pruhá pamlayára,
Csattog a rigónak serkentő darája.
Csörög a patakknak scíjs tündérmeje:
De a bujdosó mind nem veszi esrébe;
Öda tart lóvával, hol az erdő mélyebb,
Ahol fogva tartják a megsöködtetett éjet,
- Mely a völgy öleből, ahol amilyi csinjt tett
Ide menekült, hogy a nap rá tekintett. -
- Védő meg öt, oh, vidd meg, erdő szeni homálya,
Hogy ve üldözö ne érhessen nyaralába! -
Mint ve ürött oravas, aki uitat vesztett
Erdők sűrűjében, hol a lamb se reszket.

Meg megváll, rihenni, miq a lombok alja
Es az erdő csendje, nyugatonra csalja:
A fűtő vezér is egy völgyben megválla,
S kissé megriheni lováról leszílla;
Hogyan miq feiske ott a völgyben legelget,
Maga gondolja ki újabb hadisorvet:
Elcsillantult népet hogy - mint gyüjtse össze,
Hogyan vad ellenét önzéreben förszze.
Selpit gondolatja Homoród vizeig,
A kalmási barlang titkos rejtékeig:
Ott a csarnokokban rejtőzni lelhet,
Kik a lefut utjain vele piggyné kelnek;
Smig az ellen útját Háromszék elállja,
Hát, megül rohan o' sergével reája.
Es megsemmisít - két tuc köze fogva, -
Hal az Olt török le az „Alvág - szorosba”
- Mert, ha e karánba az ellen belépett,
Csak az ég felé tel annan menedéket.
Csak az ég felé: ha jó a kalauza,
Smagy sok bürre nem le a pokolra húrra! -
De a bürke, szarvas, kit üldör a faluk
Fejet nyugalonra csak hibába hajtja:
A mint elrihenne a galv ujra recsere,
S e baljós rörejre a vad ugy megretten,
S hogyan mat veszítsem, - ujiranna kezen-
Ültünk az erdő neim a ejelében.
- Nihelyt a tatai a völgyet ásóebújta,
- Hogyan elkerítse, kik előle bujtanak, -
Ribarangolárengeteg homályát,
Hol madár se jár, ott törmagának prílyát:
S felkutat dühiben sikot, halmot, erdőt,
Hol lappangnak a hatalan kerergők;
/: Hise a bujdosónál minden ami drága,
Nem találja meg a falvak hamujába
Sok drága kincset, arany-, ezüst-, marhat. /
- S bár, eugó lombok nyomót eltakarják,
S borít, zikla védi, mind a rejtékhelyet,
Hova elvonult most jáva a székelynek, -

Rajta üt jogaimról ex a scörnyie sorda,
S rabszíjakra püre, viszi a taborba...
Kíjöltettsé ott egy mohosult hövel.
Hogyan kerülte ezt a gyászos sorozat elő:
A székhely seregnék ifjú szíji vezére?
Hogyan ne jussanó is ellenseig kerére,
Mikhelyt hirt adának a rojrogó galvak
Mertén elhagyja a virágliimes alját,
S felhúscott egy tölgypa jemmes törökére,
Majd az üldözö, had, nyomorúsába érme;
Aztán megradván a fa koronáját -
Tárta, majd a völgynek riogait bejárjaik.
Kérte, hogy mutatnák sikháit, kalmot össze,
Lándasajok kegyét itt-ott kalmahába döföl,
Majd zúgá levelek kalmárcába scinva,
Mely mint a vettet ágy, vár a bürköt ürve,
Kít, a fegyver, majd nyugalomra fektet
Törzsét hagya épen csupán sikhézetrének.
Kímelyek pedig lenyűgözően, bennásonnak
Siklalán odvaiiba, holvadak tanysámnak!
Láttára a vad, - ha véletlen ott van -
Ujjastor, szörök fel, a fut tovább legottan;
- Mert a rengetegnek nimbo oly némes vadja,
Mint az ember, aki tánsát megtámadja! -
Mások meg kerülni, puszdit art a törzsét,
- Mintha cimborájuk valna minden ördög -
Melynek koronáján a hős, rejtőrék el,
Kíjövetke harcrárr a honvédelő székhelyt.
Korencse, hogy a fa sűrű, lombos ága
Berkolá alakját sötét ejszakába!
Nidén megkerülték, többször a fa törzsét,
- Mint magát a prásztor, ki magát óri -
Haragos medvölében, hogy mitsem találhat
Mortálékul dobni a komot halálnak,
Láboldzsaival döfödték a fán egy-egy galvat,
Mintha mondtaik valna: ex is egyre hallgat!'
S a mint seuradaláh a tölgynék ifjú ágiáit.
Kítfura egy lándza lindes györgynék lábcát,

Hogyan kicsordult vére a talpa scivéből,
De nem anna a könyű két látszó szeméből.
Egy jászó se hagyta el a férfi ajhat,
Nemán türte hajját még fel sem sohajtva.
- Erős férfi, volt öröki a csoba bátor,
Kí nem ijed meg a maga, jámyekától! -
Jol is tessék most, hogyan nem a lón, hisz imét
Most egy fél lehelet a halálba vinné!
Menj el áruháj öt így is ifjú vére,
Mely röpregek hullott egy virág törvére.
Csak az a szerencse, hogy e plánta vörök,
Mitkor a hascának fejye élet érzi;
Most is levelet a lóhoz összenyanta
Azt hívé a mangol: maga véret antja,
S ebben lizakodva még csak fel se nézett,
Sedig a közelben ellensegét ércett.
- Albert megyerei ö, mint vadász kopija
A másfajta embert, harcamat ragolja! /
No, de ha olyan volt minden tudományja,
Kifogott azon a kínai tartományja.
Höl kövök, kövekre toronyosulva varnak,
Mik a vad nyomával oraszét orhannak;
S mivel kutatásra végződött kudarcral:
Ott hagyja az erdőt sárás, véres, árcorral
A borangulós had, s viszont át a valgyibe,
Hogy ott megpihenjen a sejje, nyírmérőbe."

VI.

Elvonult a vihar. Az taj ujra coentes.
El is hagyja nyomban rejték helyét Endes
S a nagy szentegyhárban luxuriál, térdre állva
Hálát mond sciviból a szereghűdroknak,
Hogyan elvette fejyét a tatai szemének.
Most tudói meg öök, milen rép a rét.
Olyan réj az élet! ... De hi tudja? hálha
Iffia örömidből nincs más amyi hútra,
Mint amik a kicsiny scivies pillangóink,
Melynek életébe nincsen ironia holnap? ...

Mint forrásból habgyöngy, felfelé törenek
Szeliből az imádó a háláinak.
Úgy műlt a létrek, mint kicsiny madárba,
Mely szármányt elször repülőre tárta.
De haj, csuklomra az ööm semmivel lett,
Mert a maga vassára önkértelem irrett!
Hízen folytan ott járt aggodalmas lelke,
Hal lángolban uszít csendes, öni telke;
Lélekben pedig nevezgondolat éje:
Milyen vassban él most szegény felesége?
Hit neki az isten csipán, csak a végett
S dött, hogy herciből még itt is lelné meg
A boldogságot, mely az egész bérvarja.
Minden véget ér e rövid földi pülyá.
Tán a bőr prográz e perverbén szíjra füri,
Vagy letörli róla minden ármi szíri?
A. Szent az anyasággal a szükségesen
Sikely asszonyoknál megél epp komponen.
Ís a pajdalommal, mely orivén borongott
Búcsupártan csatornák, más a konfígiandok.
» Mert nem örökik a hont övegyek varázváh?
A pér védene sah tulajdon családját! »
Egy gondolkozott min, de megbánta nyomban,
Hízen a családjá el e drágá hónban:
Ej jó, édes anya scánya védi, tartja
Minden gyermekét, mik a sír eltakarta.
A mióz szemrekhámpászt tett emigy magának,
Nyerítését hallja a völgyben lovainak,
Minthia kérdené, hogy: hova lett a harcas,
Miig neki a filius legelését tatott?
Minthia mondana: jö, ülj fel a nyeregbe!
Legy verére újból a viták seregnék!
A mint förelebb ér rohágvé a ménje,
Féleledvezérünk haldokló reméje,
S terve, mely fölött csak az imádó fölödött,
Réméjei közel ugra beszövödött;
S miert felkereste itt a meredéket
A vadgy magy orivéből elnéjebe lépett.

Új erőt szerezni, mivel a tatarra
Csapjon, majd, ha anaps hajlik ejszakára
S más helyenre lóbát nyerge kengyelébe,
Hogyan a nőről egy alak jött előbe.
Talán viszontérnek az elvonult némek?
Nem; a körelgőben hivat ismerémez:
Jó Virág Miklólyt, összappa hű családját,
Hivel elköltözött immár sok elődjét.
Ö a rengetegben bajdokolva jára,
Minden rákadt kis gondolája lovára.
Ís az okas állat hiven elvezette,
Hölürát pikenni hűtőről leterte.
Minthogy elejébe került a hű orolla,
Megvill a veres, - bár sötés a dolya -
Megkideríti drága hites társa, holban?
Menedéket hol lelt, hol? mely bokorban?
Virág valakját nem is ringó bokor ajja,
Hann valahol, egy barlangnak lakója?
- Mert nem hagyta ám el reigi jó családját
Kosomját, ha tudja bárnyas veresége;
Tisztább hajprá magot szív darabra vagni,
Hagysan oldalától törökök parányit. -
Virág megtörülte ingével az arcát, -
- öt mig elcsítája fájó lelke harcát, -
Aztán akadozva, lassan elbezélte,
Drága asszonyának hogyanikent folyálta.
De nem mondta ö el legelől a végit
Elöbb lerajzolta hősi vitésezét:
Csorongok csapatját húvverette rembe
Sellenége hordával, az örvédelemre,
S miig a történetet hiven elszarolta,
Megtörle szemét a jó öreg oppakorta.
De mikor szavával még azt is leírt,
Milyen fegyverekkel keltek harci sora
Veresét követve asszonyok, leányok
- Megemelte, körben nevet is felhálynak. -
Páris a fájdalomküz az arcán eppre csarga,
Melegi csaphisit a jó öreg mosolyja.

Tréfa is van abban, ha gyerben, léhel
Összetalálkoznak ellenéig szemével,
Hogy a gyenge apromy áldóhoz csatlaba'
Gyerben akart a vad pogány hajiba,
Séprü nyövi vele, mint a csepő-kocrot,
Hogy valadni kereshet a vad marhalorrok;
Szikrát ferfiakkal kiállták a harcot.
Személyekkel szemben vallanak kendarcot.
Nem is csoda, mert az apromyok csoporthja
Az oltatlan mészárt személybe sorba,
Mely a miq megaludt azok kampányében,
A szemek borultak örökh sérű ejbe. . .
, Az előhívad sorsain a derék okulva
Fövölgye állott fel egy kis idő milva:
Nyilakkal lőöörött a hős apromy hundra.
Csere állóhelyét sokanja elhagyja:
Kímelyít futásban keres menedéket,
Csava életeinek megmenetele végett,
Kímely meg se mozdul, így rihanta virben
Nyíllal ilitlütte a bicscsatáren,
Mint harája ides földjét megölte,
Mikut mennybeszállott bimbánatos felke.. .
Csak egy nem valadt el - polytatá a csalga -
Nem volt ok, miért a tért elhagyta volna,
Hise fejéről imint került le a pártá:
Ottan gyermek őt, miq eppetlen sevárta.
Ugy álltott, mitrépen a cherubin álla
Paradicsom trókertjének kapujáiba!
Mintha nem is valna földi anyasülte,
A súrváltozójil, sa dárda elkerülte.
Meggyenye tair az egész hadi rendet?
Mert a vérszopók kört csak egyszerre esettlett.
Megloftszatt aranban, hogy tatáros kincse
Ezt a bátor apromyt meg maga is vánja;
Szi is adta nyomban egy rendeletében,
Hogy a legnagyobb hőst el kell fogni élve;
Mert látom sememmel, hogy intő seavára
A nyilakkal lüstek, mind a purdurába,

Egy csapat az a szonyt megkerülte hajtan:
Ott személyes személy most a tatar fogadásban.
Jaj! hogy e rossz bármely lusitlak téged
Nővér, hisz övvált hites feleséged!..”
Ez a szörnyű hirre dühvel felkészített,
Ende György aranthal se hallott, se látott,
Csak rohant előre, mint a vízki úrja
Fellegcsata dánakat begyűrő, a lapályra;
S mint az áradat, mely oda utiklót, tölgyet,
- Megtálta en romokkal a termékeny völgyet: -
A kicsigb' esett péj kardja utat rávott
- Haippván nyomda kában véres pusztavígot -
A tatar-hadakban, méglen el nem ére
Oly súlyosztábor hellő közeprére.
Ott a foglyok előtt lováról lerálta,
Kakasra borult, rép hitese, nyakába:
, Ha más el kell vernem, veled legyen vejem!
Ölj meg még egyszer édes feleségem!”
Sohajtás, a rabnót hévvel átölte,
Mint megöleli az élő test a lelket.
S mielőször, eppmámnak karjiba emelték
A szeretőkkel, be boldogok váltak!
Hogyha két menyasszág borulna eppmára
E nagy boldogságnak ott se lenne máma!
Ha rasszon piheit az égő mell a mellén,
Néma, tisztelettel bámulá, az ellen ..

VIII.

Láttatok-e képet felleget az égen?
Melyet ír, az orkán át a minden ségen,
A mint kunkorgatva üti, hajtja, tépi:
Most belölle kürke hegyet, törnyöt épít,
Most meg farlányokra, sebácsát kilalja,
- S mintegy holdas-szonyfaltorolt ruhája
Olyan lesz belölle: látszik az ig teste
Itt-ott, hol a farlány azt be nem federte; -
Most meg beéri prászkölö lovával,
Rácsap a felhőre villám a torával,

Ismig a taj felett így iramodva mennek
- Tán a fajdalomtól? - körje hull emennek.
De ezt is megintja, nemolyába gyurja,
Seltűnő megette az egész neurja.
Mint az ürött felhő így halad előre
Kicsi völgy, ölelől a havastetőre
- Elejébe névre amúji kiinak, bajnak -
Sok rablásra, fürött, szegény országbanak.
Vízre sem tekint, hogy bár semmivel áldja,
Hol bárcsöfe ringott a hiszem, fahárat,
- Ha ugyan semmivel falujába látva
Öt pénztől, mi pénzét pályolába kírta. -
De ha viszánérne így se latna semmit,
Hamu lett belőle eltiint valamennyi.
Hej, ne is kivána most oda viszánérni,
Harád drága képet leír a rivedbe néni;
Kérhet is nekik, aki elmagyaráz, ha boldog! -
Haitha vélez tudod borulva az Oltot?
Haitha, a szellek, mit Hargitáról finnak
Perszsaigát viszik rét, az égsz falunak? ..
Ih, ha látnaid ait a nejtelen vildágot,
Höl a mongol minden életet kirágott,
Ismegyetek vak dühében gyorsos temetőnek:
Szemedbe bicomymal veres hampi föne,
Sígy mennél el annat, mint angyal az égből
Hát a bűn kitiltott az Isten kegyéből! ..
De mincs álm, idő, most az ugyancsodáma.
Menni kell a rép, hant el kell hagyni hátra!
Hossz az egész tábor nyomdaunkba ráküld.
- Pisces püntlikiből lesz egy új országít! -
Korók, lábok, várak a békelyő nyomába.
Elvont e vérit egek Moldovában,
Moldovára keresztül a tatárok vágig:
Sislovár körébe, vagy Pakesi-Szerajig;
Nagyon ott sem reahad, még ott sem ér a véget,
Nagyon mög a rabszolgáktól a vár tömlökéibe.
Itt használhat még a konverzések utja,
Mi a legvidámabb lelket is lenyitja.

Ölhet megfajtja csak emlékezése,
A lélekek örökháborújára lézen.
Szervedés, mi hagyta elkezd jutvörölni
Lelkükben az Isten képet hordi álni:
Sziklával válik a szív, amint megérszi,
Sírószermentké, a harcban edzett férfi.
Földig vasba járva itteni várakat célnak,
A kincsem nem ültek fejre önként, kapásnak.
Sikert attólra néje szeretett, imádott,
Hihetetlenül semmilyen vadat.
Dunia pravaslopuk addig sem hagy bérít,
Míg letörölhetniük arczuk verejtéret,
Mely a déli napnak éjszaka inspirától
A magy munka fölött arczakon alápoló.
Munkállaludnak át a napfényben, viharban,
S harcukat golyói lőváldörök arczakon;
S mikort a bozár is föld ölebe bürít,
Vánni, míg a tavaik fát, füvet megijít;
Mikor a vízük is föld alatt folynak:
Nincsen mindenéhe a szegény fogolyunk.
Nincsen annyi helye, hol pejét lehajtsa,
Hol lelkét az Isten kezébe lehajtsa!
Nem hagy hírre volna, de fedetlen pöröl,
S merítők csatárik az arc tel idővel,
Ejjel adnak retti egy-egy ronda pajtait,
Hannan gyümölcsökkel ujj dolugra hajtják.
Hannágyán hinnél a peresek kerülen,-
- Mely olyan elegy, hagy napról-napra eljön,-
Csak a munka, és a meleget fahartó
Menti meg a rabot a halálus fagyuktól.
De a durva sors e fagyutánban szerezzse:
Kírja jó, hagy a rabság életét megmaradjse:
Csak a gyedűszövök végigrebbenséze,
A szegényt nem éri a rabság vére.
Sikert nem remélnek gardaig valtságolják,
Ötökben, itálban bercegnissen híta!
Csak minden jócratát eljibe raknak.
Nyolcan van a sorsa, mint hosszú uraknak.

A király sem el iszgy, mint a seregny ember
Sőt mondának otthon: hagyva dolga terpesz,
Smeq is irigyzelniük felesen, ha látvának
- Ósszeresene rajta rokonság + barátság! -
- A hímonduhottatlan környelmét, jólétet,
Mivel a tatár sok rékelyt köriülötet.
Pédig kej, hiszenes az a fénys élet!
Sok fajoly az árát drágán fizeti meg.
Csak iszgy varnak öh e földi boldogságban,
Mint halálra itélt a síralombárban:
A kilincsökölöknek itt borban, diszibben,
Csak varnak a legrettentőbb veszélyben:
Lőtöhet adják el a déli gyümölcsön,
Fejükért a pihe, dastolyja csat kölcsön,
S a néje öket otthon mind kiújba várja:
Mert mind felkerülnek a khán uszalára...
Akin nem fagyott a gardag, cipra éték
- Szt meg elbocsálni is halálos vétek, -
Rabsulga vasárra a tatár kihajtja,
Raboskot, ruhákat szerélgetni rapsa.
S a kit iszgy eladtak, rabosiakra pürít.
S a kerek világának legörökére pürít.
És, iszgy eladtak ar édes harától,
Mert a sárnya levél elszakad a fatól,
Melynek a viharban pihe rámaga tűnök,
Mig bucsút surogva nevelő atyának:
Csak színek mutatja meg néha a helyet,
Melynek bérseki kört élnek a szérelmek.

VIII.

Milyen lön a sorsa a vezéri párnak,
Hiloly boitran állott ellent a tatánnak?
Hova lett? mivel lett a hős rékely asszony?
Kinch sorsa melltó, hagy könjet faharszon.
Míg a Táncsikolásról a sok lámor lecögött
Tain megölte a bű seregny, Endes Györgyöt?
Vagy a látomány, mely fajóbb a halálmal,
Hagyva renvedés, kin rabotitja ámyoit

Pors Anna asszonyra, lelkinek felére.
Került a nagy hűmek örökh életébe? .
- Hiszen a mi kir él a sötét pokolban,
Sécheret hajszóto balesetünk felolvad
A lelket metelő fájdalomhoz mérve,
Mit egy vasra vert nő látta renved feje! -
Ómbutor pataks a dolog mesével:
Nem veszett el Endes ifju hitvesével,
Eletet találtak a körös balsorban,
Egy reményegységet is a fiatal korban.
Mint a szírteken a vir hullámok halma:
Feketéjük megtört a balsor hatalma.
Míg általhaladják a moldvai sváccat,
Megosztják egymással a néki rabláncat.
Hivik öh egymáshoz örömben, keserűben
Egyikt sem hagyja a hűséges hűt cserben,
Mit fogadtak a Szent-Király templomában.
Hogy semmi örületségbeli, semmi nyavalýában
Sőt nem hagyják egymást, igazán megtartják,
A miig el nem érik az életnek partjait.
S majd, ha szemnyadnak egy sötét, körös-sírban,
Ott is egy kesztre lesz neök felirva;
Egymásról álmnodnak bizonjára ott is:
Hü lesz teisába a porladi halatt, is...
Kérnekh, menedéjük a rabok sorában,
Melyet üldöz a had véres mánorában.
Porfelleq repül fel, eltakarja öket,
Öm琳ha védné a legelől menőket,
Öm琳ha azt akarna: a győz ne lássa
Hova nyit a vörölt csepregő korbácsa.
- Szomjút alkikadvány, ihsegítől leverve
Aki elbukta, azt ott hagyják heverve,
Az utfélre lökik a lánc gyűrűjéből:
Ne terhelje súlyra a keserves élit,
Hivék fáradt teste, immár alig bírja
Tartani a séküjöt, vanvali a szijat. -
A hogyan elszigorva Sidovárhoz érnek
Ott lesz kin az élte még a hős vezények.

» A mint homm kivált a harcosok sorából,
- Iggy szól a parancs a khánnak sátorából,-
Ott hoz mérve legyen itt a büntetése,
De a szép menyecske nem lesz benne részes! "

Sa nagyúr parancsát aronnal kiadja,
Hogyan a láncat Anna tüstényel is hagyja.
Nyissák fel előtte a királyi termet:
Siklál ott örömet, fényt, ponyzást, ösztelmet;
Lépjen o" királyné a khán udvarában,
Járjon szép, aranyos harmasszín ruhában.
A khán felesége, a háromszáz régi
Mestرنé is csináljon, csak országfján röki;
Mert megező e nő mind a háromszázat! ...

De Bors Anna apjának szívében fellázadt,
S mihelyt a tolmácsok elejére rakják
Mindennekűsök erős akaratját:
Kírjet írt fejével surát átölelkezve
Éhesen felel meg e világos felbe.
Kirtha mondana: adj örökh boldogságot,
S szálas sem cserelem én el a fogásigot!
Tartsd meg minden kincsed, minden drága gyöngyöd,
Adj inkább egy hősök virágát!
Terre a tatar khán magyar haragra lobbant,
Lába alatt a föld szörnyű magyat dobbant,
Düktöl reszel, a miq rettentő haragja
A dacsas fogolyra büntetését szabja.
A határozatnak az lett valna vége:
Hogyan a hősök ifjai piajt fogják elről!
E s ki hinné? hogyan e gyilkos orra Anna,
- Ha a láncra hagyja - a khánhoz rohamra
Lábát, átkaralni, meghösönni szépen
Anyjához boldogítóval e büntetében;
Mert a scenedés kört imádott, urával
Haladhat az élet görögjeinek által,
S a miq ellövgettak napjai a miárra.
Ponasz nélküli vanta Endessel a járrat.

II.

Aki minden miarán csatásraq látvája
Vándor útra készül, mire a tarka golyá.
Összertei csöröt scives bicsiképen,
S mint a csolnok riisrik a levegőégeben.
Mikor a magasban többen összegyűlnek,
Ml-baik rónatalaján egy verset repülnek;
A molyk gyöszedelmes lez a versengésben:
Itt lez a seregnék vezére ex éberr.
Azt hörülcsaponyjuk, majd utána rendben
Solvitorlának a tágas végtelemben.
Kínessen semmi nez, csak vadászok utazása:
A lég tengeréin ex evezők napain.
Kína csendességeben hagyják el a tájat
Szenek a sziláfold ütemére fújhat!
Szálly le megpihenni a tatar-huzába,
Hol a rétely fogoly jöttöd esdi, várja!
Mond el a kis rabnak, - ha kiéri - jó golyá!
Kelepte magát, mert jó megráltója.
Ki leold horéről minden láncot, sijat:
Kiszorva tarolgyában más a váltságdíjat.
Kereped el várta, hogy a nép virágzik,
A tatar nem altá ki életreirát:
Már el is feledte kinját, szenvedését.
S a romok helyére hármat, falvat épít.
Hogy édes harciját újból elfoglalta
Feneraduktól, mitr uralkodott rajta;
- Mert a rengetegből minden vad lecsillott
Tünettel, hullátképvisára a lapítlyra,
S lakbeljet cserelt, a csüngedt emberekkel,
Kiszár erőt kútták kömörök szenekkel. -
Mond meg vándor madár a szenvedő népnek,
Kisz a kontalanság kinai úgy téjnek:
Hogy mikor lepattan rola lánya zára,
S ide viszutér, nem imeti a hárvará:
Mldott here alatt a munkás rételynek
Megráltott arca egéren a helynek,
Életei válta fel csendjeit a halálunk,

Hol hullat hagyatt el, csecsemöt talál most,
Hogy a birkatartó-fák gyártottak járadnak.
A kivétek súlyától majd összegyűjthetnek.
A padlás, a pincér őldössel van telve:
Visszaadta az őr, mit a tavasz elvett!
De ha golyó helyett reárka vándorolna,
Rocélmi valójára megnézni is volna.
Szabadiságiggye a rabnok csuk parányi
Óhaza, milyen dúsak a homok viránya:
Mintha egy rép álon váltanék valónia,
A homok felvirultát lehet venni olyba...

Aleg bűszkített el a vándor madárhad,
Sembé találhatók egyszerű karavánnal.
Cseh felé tart az, mik a madár délnek,
Egyik a tavasznak, másik meggy a télenek.
És ki hinné? mégis nem az a viszámabb,
Melyre vár tavasznak kibájos viránya,
Hanom az, ki a rép délvakot elhagyja,
Sma-holnapi leleér zivatarba, fagyba;
Most azt léli ott fel, mire nincs valóigaz
A lélek tavaszt: a szent rabadtiságot.

Hadd zilgjan fölölte érők zord szélvésze,
Nem részeses néki annak fütyölése:
Most e néjmék az a diadalmi noták,
Kik a feszítet, golyót hacsul elcsodorta.
De merjen a madármest Isten hírével!
Ne torödünk semmit jinnás ökhözével!
Kisérjük tovább gyors után azt a népet,
A mely Jézusvásárnak piacról lépett.
Tárnynain az ott fenn nem haladtat jöbbük,
A bint e rongyos, éhes nép fut a homokban.
Jézusvásárban epp-epp marcorona telti úr
A jövő menetek raboltjait után,
A verő pedig, ki jött mesére vidékreül.
Vásárolja át az össz alkotni válláját:
Odaadja értőpénztelen földérét,
Aztán könyökjei hört megüleli vérit;

Helyi, csölvölgye borul a nyakrába,
Amint tud rebezni: „Itt vagy valahára!...”

Szépén elviszi a kincseit, magával,
Sziklás hődébe vonja sekerét a tóval.

Oly gyorsan bukol a vevő mintha félne,
Hogy csak álmodik, hogy most mindenjárt felelőred.
Néhány perc mulva a foglyokat kiváltyák,
Viszantlatjára újból ki az aját, ki bőtyját.

Csak seive tanácsát követi mindenki,
Rakondát szemével fel nem lánthati senki;

Hiscséva amomor, mi lényökön alízfoly,
Olyan, mint a híres mesebeli fatoly,

Mit midőn felültött magára az ember:
A kivel beszélt még az sem láttat szemmel.

Ns, ide-mivelhogy a vér viré nem válik,—
Ez testvér megérri a testvér halálát:

Nem kell igarolni pecsétet oltmánynal,

Hát s hit ne valáron fel az új oltmánynal.

Nem is volt nagy díja a körmér fejének,

Kifutott a róla egy fejős telirőnek,

Ölölthalatta hárta után ehkezen akárki:

Csak a verér árát sedá a tatai ki

Olyan program módon, mint a hisz beréli,

Hogy feléből holtig el lehetne élni.

Véhetnél belőle olyan úri portát,

Hogy megírizzelne egész Erdélyországot.

A rokonságából a kincs ki nem tellett,

Segíg mindenük volt nekik, a mi hallett:

Egy pár száz aranyét nem mentek ki háztól

Nagy sopránkodás kört kölesörni madstól.

De most felől hallett termiők a régebbent,

Hicserék árak árakat árnyí a zsebében,

Mit a hufár türelt a veréci piarra,

Mitkoran pikartta öltet fölöslegessére.

Minden vagyonukat zöldögjába tettek,

De e váltásig olját ki nem teremtették.

Moeg olyan Istvántól is pénzt vettek kölesän

Hogy kincsök egy családot sorináltig megtáltsan.

No de alig orállatt szarascet a híre,
Hogy Endes György ill van nichány mőrföldnyire:
Jött a nép, miképen jó a körortalya,
S armi pince volt leönti az aortalra.
Nem hagyja fogáságban sem vedni verérit,
Kiváltja a szélyt, hagyha addig él is.
Tix aranyavolt euk forrasi Mihálynuk,
Azt is odaadta az Endes családnak,
Lecsimálta eggyel az Istens nevében:
Hogy a hősi párrat szabad lába leígyen,
Még meg is vernerje nichány igaz gyöngyppel,
Igaz gyöngynél drágább még részvethánynyel.
A húgy innen - ottan a kincs áprengyile.
Nehány lófő-szélyt a mperesbe ült,
S a legörgebbik az Endes családból
Ökkel egyet intett fénies hintapiból:
Vigytatott a hat fej a nekr batárral,
Nem törödve porral, nem gondolva sárral,
Csaknem lobbat vetett aqqa a kerétek.
A lovasszérek nyamába se értek,
Pedig valkig tudták a nótát a hírsorit,
Mely ut mondja: a jó lának nincsen rasa ill.
Olyan sűrűn hivulta a szírát a prattoi,
Majd leperemelte a ront a szép lovatról ...
Erakano csapat ortáin még nem állott
Ha a nap felébredt, ha megvédni orállott;
Úgy rohant előre, mint puhaták viharja,
Mely az út porát magy fellegje haranja.
Mihelyt e követség füszavasiba bement,
Megállott a piacról hellő köreplében:
Ortáni kifordítá a kincsterhes zsoldot,
Emoni pincét a piacról még sohasem látott! /
A vad portkolób azt megörömítette, - mérte,
S a szély veréi pást kiadtta érte.
Esmig a tatár nejr a sok hincore bámult
Eltünt a szélyisége annak városában.
Melyek Bors kumával horrák Endes fajörögyöt
Az lovakra jegyet nem süttött, az ördög,

Hogyan megvárta a hídon
Lépést mindenek csak, s nem járhatva várni.^{*)}
Minthá parázsából volna minden abrak,
Miből hódításnál a paripátnak adunk;
S mintha virág helyet mind folyó lányot innék:
Ugy rohant a hat fej harafelé innét.
Mint az ökörök mentek árkon, bokron, berken
Fáratlan útakon éppenig mint a várter.
Gyifmondárra vált a ló repült haráig,
Hogyan a nép öröme ne várjon sokáig,
S mely hős verirét tüzet rakva várta
Az ország hatalmán, a vég áldomásra.
Hézen is volt innára az ökörösütesel,
S kily várta csak, hogyan metélkezzé küssel..

Hogyan fogadták itthon azt elmesélni
Ze sokáig kérte az emberek élni!
Kathusalenn kora elég hosszú, mégis
Ha megérniön: igy se mondhatnám el végig.
Söt a vencet örömet, mivel öret várlik.
— Gerlicc nem varja előbbeni társát! —
Ha memybe juthatna pokollból hét lélek,
Annak lenne taláru? ritja olyan fényes,
Olyan szép, virágos, mint vala a pálya,
S bályon haladt hóned györgy és életpárja.
Minthá prinszik jöne, a harangoit hirták,
Sírban ellepé a nép a vécés utcaát,
S mi az óriásba öret behiszértek,
Míg lókok nyomát is áldották, dicsértek;
Csöktelték hőrötet, s a ruhájuk sötét,
Csak az lantotta a némek rére művet.
Miből nem lehet minden csillagot lecsendíti,
Hogyan tudnák még azt is elejükbe tenni.
Sibig a gyermek is sirt édes örömeiben,
S feljük repeszt angyia lágy ölében.

*) A nép azt tartja, hogy rért lassítja meg futását a ló a hídon, mert a hídval az ördög bályegét rére mitette volt.

Hogy mitkint korultak a nagy kályha mellett
Szüleik nyakába, azt csat látom hellett.
Es cirból kikeltak, e jó fövemények!
Könnyemre tudtak immár ova vénék:
Elosztották örökminden könyellect régessz,
A miq gyermekheit eltek rabkonyíren.
De nem is kellett más e hivatalan vendég,
Aki sirt: az is letörülvette könyét,
Ha az örömtől az arcról le nem száradt,
Mint harmat csepp, melyre sütt a napsugára.

Igy a néprőszelme, melyet úgy imádott,
Viszontta Endesnek a rabadságot.
Viszonyerte a hont, s a vidám türhelyet,
S az örökmorával csordultig telt helyet;
Albert Ross Anna asszony, édes felesége,
- Ilyi a rabkonyeret megostatta vél -
A nyájas türhelyre anyai jósággal
Léhorta a memyet minden boldogságjal;
S most az angyalok azt felverni nem bírták,
Nehányan magokat a családba fürtölt:
S mint tünedertek egységesen az évek
Hat pici angyalka az életre töredt,
S betöltötte esendjét irodvöröző rajjal.
Angyalik énektel: új gyermekcsivajjal...
Endes György családjára gyarapodott szépen
Harascretetben s az is félelmiben
Amily hős vala ő, s neje a csatiban;
Olyan jó, orelid lín a kedves családban.
Nem egy ivadéka a familiának
Horott dicsősegét a székhely harának,
Ilyi karddal, ki kardnál finyesebb eszével
Szolgálóan haráját egész életével.
Néig most is virágzik e családnak fája,
Ne is boruljon az emléket reája!
Tartsa meg az isteni ágait sokszig:
Csendes György s Ross Anna derék urakozót!